

## **EUROCLIO proglas o kvalitetnoj nastavi povijesti, građanskom odgoju i obrazovanju te baštinskoj edukaciji**

Europska udruga edukatora povijesti Euroclio donijela je proglas o kvalitetnoj nastavi povijesti, građanskom odgoju i obrazovanju te baštinskoj edukaciji. Proglas se sastoji od 15 načela putem kojih postaje razvidan osobit doprinos učenja povijesti za razvoj mladih ljudi.

### **Prevenција zlouporabe prošlosti**

*Kompleksnost – Multiperspektivnost – Kritičko mišljenje*

#### Načelo 1.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija nemaju namjeru prenositi jedinstvenu istinu o prošlosti.** Međutim, cilj im je približiti se povijesnoj istini što je moguće bliže, a na temelju čvrstih činjenica i kvalificiranih dokaza, težeći k objektivnosti. Sve ovo predstavlja razumijevanje povijesnih narativa kao višeslojnih i podložnih interpretacijama, te potiče spremnost na propitivanje tih narativa i kritičko razmišljanje.

#### Načelo 2.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija dekonstruira povijesne mitove i stereotype** stavljajući tradicionalnu ideju povijesti kao “ogledala ponosa i patnje” u perspektivu, dajući podršku edukatorima i učenicima da preispitaju vlastite logičke i kulturološke idiome. Ovaj tradicionalni obrazac je stvoren oko principa patnje vlastite nacije s jedne strane i nacionalnog ponosa s druge, te kao takav propušta istaknuti štetu nanесenu drugima, kao i povijest onih područja koja nisu povezana s nacionalnim narativom.

#### Načelo 3.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija podižu svijest o činjenici da postoje povijesne perspektive** i da su one u ovisnosti od osobne, društvene, generacijske i spolne pozadine kao i od etničke, jezične i religijske pripadnosti te suprotstavljenih društvenih pogleda na svijet. Potiče prihvaćanje da ljudi i događaji moraju biti ocijenjeni u kontekstu vlastitih vrijednosti i vremena.

#### Načelo 4.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija odnose se prema osjetljivim i kontroverznim temama u povijesti odgovorno** i s ciljem spriječavanja utjecaja jednostranih, pristranih i ispolitiziranih pogleda na prošlost kao i s ciljem predstavljanja njene kompleksne i višedimenzionalne biti. Takav pristup uključuje izbjegavanje emocija, subjektivnosti i upotrebe napadačkog jezika te promociju upotrebe nepristranih koncepata bez izbjegavanja problematičnih povijesnih narativa da bi se dobila ružičasta slika prošlosti.

#### Načelo 5.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija promoviraju trajno pomirenje u podijeljenim društvima** razvojem empatije i sposobnosti da se ne složimo s drugačijim interpretacijama prošlosti bez pribjegavanja mržnji i nasilju.

#### **Promocija inkluzivnog pristupa izučavanju prošlosti** *Različitost – Dijalog - Jednakost*

#### Načelo 6.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija prepoznaju povezanost njihovog značaja s onim suvremenih iskustava i izazova** te im je stoga cilj pomoći učenicima u razumijevanju svijeta u kojem žive i podržati njihovu orijentaciju za budućnost. To se osobito očituje u uvjerenju da je proučavanje prošlosti korisno za razvijanje političke i građanske svijesti, te se time povezuju povijest i građanski odgoj i obrazovanje kao dva školska predmeta upućena jedan na drugoga.

#### Načelo 7.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija** uvode globalnu perspektivu i ističu višestruke dimenzije bavljenja prošlošću – političku, socijalnu, ekonomsku, kulturnu i prirodnu. To uključuje izučavanje ključnih događaja, ali i dugoročnih procesa te daje uvid u velike teme kao što su svakodnevni život, okoliš, rodna ravnopravnost, ljudska prava i migracije.

#### Načelo 8.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija** usmjereni su na mnoštvo ljudskih vrijednosti, uvjerenja, stavova i sklonosti, kao što su demokracija, tolerancija, poštovanje ljudskih prava, uzajamno razumijevanje, socijalna kohezija, solidarnost, sloboda, hrabrost, jednake mogućnosti i odgovornost, pa i ljubav i prijateljstvo. Također se bavi i negativnim konceptima kao što su stereotipi, predrasude, pristrasnost, ksenofobija, rasizam, nasilje i mržnja, jer sve ovo čini spektar ljudskog ponašanja i svaki aspekt zaslužuje našu pozornost.

#### Načelo 9.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija** prihvaćaju kulturnu, vjersku i jezičnu raznolikost kao doprinos socijalnoj koheziji i uključivosti te kao doprinos međukulturalnom i međureligijskom dijalogu.

#### Načelo 10.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija** koriste "povijest oko nas" kao moćan način u živom razumijevanju prošlosti te prihvaćaju kulturnu baštinu kao poseban i jedinstven pristup prošlosti kroz njeno materijalno i nematerijalno nasljeđe.

**Unaprijeđenje inovacija u obrazovanju**  
*Angažman – Sposobnosti – Autonomija*

Načelo 11.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija** temelje se na kompetencijama uključujući kognitivne (znanje), funkcionalne (primjena znanja), osobne (ponašanje) i etičke (principi koji utječu na ponašanje) sastavnice. Time se pridaje jednaka važnost znanju određenog konteksta, vještinama i uvjerenjima, stavovima i vrijednostima.

Načelo 12.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija** doprinose razvoju ključnih kompetencija kao što su društvene i građanske, kulturna svijest i izražajnost, učiti kako se uči, digitalne vještine te osjećaj za inicijativu i poduzetništvo. Jednako tako, rade na razvoju transverzalnih vještina kao što su kritičko razmišljanje, kreativnost, rješavanje problema i donošenje odluka.

Načelo 13.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija** razvijaju ključne vještine i koncepte razmišljanja: razumijevanje kronologije, povijesnog značaja, povijesnih izvora, interpretacije, uzroka i posljedica, promjena i kontinuiteta, uspoređivanja i razlikovanja, empatije, činjenica i mišljenja, pristranosti i objektivnosti. Odnosi se i na povijesne koncepte prvog reda kao što su ropstvo, ustav, socijalizam, kriza.

Načelo 14.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija** razvijaju sposobnosti razumijevanja i analize pitanja i događaja; sposobnost sakupljanja, organiziranja, istraživanja i valorizacije izvora na logičan i dosljedan način koji će dovesti do zaključaka i kreiranja novih ideja. Pomažu i jasnom izražavanju ističući ideje i argumente na dosljedan način.

Načelo 15.

**Kvalitetna nastava povijesti, građanski odgoj i obrazovanje te baštinska edukacija** uključuju pedagoške strategije koje pospješuju neovisno učenje, motivaciju i angažman, poticanje osjećaja odgovornosti, strasti za aktivno uključivanje, potrebu za preuzimanjem inicijative te stimulaciju komunikacije i suradnje. Naglašava razvoj znatiželje, autonomije, otvorenosti uma, istraživačkog duha i sposobnosti samostalnog mišljenja te odbacivanja manipulacija.